

MINTTU VETTENTERÄ

SINISTEN
SAARIEN
MAA

SINISTEN
SAARIEN MAA

MINTTU VETTENTERÄ

SINISTEN
SAARIEN MAA

© Minttu Vettenterä 2017

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi
Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa
ISBN: 9789515680402

Annille,
erittäin erityiselle tytölle.

LUKU 1

Hei!

Olen Henna ja olen näkymätön lapsi. Tai enhän minä oikeastaan enää mikään lapsi ole, melkein aikuinen jo. Tunnen vain itseni ihan lapseksi vielä. Eikä kai kukaan voi oikeasti näkymätön olla? Äiti ja isä vain käyttäytyvät kuin olisin. Tai niin minä luulin.

Sinä aamuna istuin pöytäni ääressä ja piirsin. Rouva Raitahäntä istui puutarhatuolissaan niin siististi kuin kissamaki voi istua, pitkä häntä kierittynä kahteen-kolmeen-neljään kertaan jalkojen ympärille. Ryhti oli suora ja hän joi teetä suuresta sinikukallisesta kupista siististi, ryys-tämättä. Samassa äiti huusi syömään. Rouva Raitahännän kuva jäi kes-ken.

Olin niin kuin en olisikaan. Niinhän minä aina. Istuin ruokapöydässä omalla paikallani ja sivelin pöydän tummaa puupintaa. Äiti oli tarkka paikoista. Kerran yritin istua isän vierelle, niin lähelle, että melkein saatoin hipaista hänen harmaan villapaitansa hihaa. Villa oli kuin lelu-koiran turkki. Äiti ei ollut huomaavinaan ja kattoi lautaseni siihen mis-sä aina istuin. Isä oli näreissään, mutta niin isä oli aina. En tiedä miksi, en koskaan uskaltanut kysyä. Söin vaiti niin kuin vanhempanikin. Näin kaikesta, että tämä oli niitä päiviä, jolloin vanhemmillani ei ollut sanoja, enkä minä pystynyt lausumaan omiani. Olin ollut liian kauan hiljaa ja huomaamaton.

Ruuan jälkeen kuljin olohuoneen poikki huoneeseeni. Takanreunus oli täynnä kuvia minusta. Pikku-Henna ja hymy, Pikku-Henna ja vä-hän harvahampaisempi hymy, Pikku-Henna ja kissanpentu – ja hymy. Mietin miksei minusta ollut ainuttakaan tuoreempaa kuvaa. En kai

hymyillyt enää tarpeeksi. Katselin ikkunasta pihalle. Syreenit kukkivat purppurametsänä ja tuoksu tulvi sisälle asti. Tunsin myös leikatun ruohon tuoksun, mutten muistanut miltä ruoho tuntui varpaissa.

Istuuduin sängylle ja järjestin riviin ainoat ystävät, jotka olivat jääneet. Mörkö, Rouva Raitahäntä, Polle Siipiniikka, Sikuri Sokuri, Miska, Maaailman Suurin Nallukka, Kusti-koira, Riitta Riikinkukko ja Nukke, jota en lapsuudestani muistanut. Saattaa olla, että minulla oli ollut joku muukin ystävä. Joku jota en muistanut.

Se Täti sanoi, että olin sairas. Äiti raahasi minut Sen Tädin luo kieltäytyttyäni ensin lähtemästä leikkipuistoon ja sitten ylipäätään pihalle. Se Täti sanoi minun sairastavan paniikkihäiriötä. Hänen mielestään minä olin kiintoisa, koska hän ei ollut koskaan tavannut niin vaikeaa paniikkihäiriötä niin pienellä lapsella. Äiti raahasi minua Sen Tädin luo, kunnes keksin tarrata kaksin käsin ovenkarmeihin ja huutaa niin, että ääni kirveli kurkussa enkä saanut sanotuksi mitään koko päivänä. Sitten Se Täti tuli luoksemme. Olin niin kiintoisa. Hän sanoi, että äiti ja isä tekivät karhunpalveluksen antaessaan minun jäädä kotiin, mutta äidillä ei ollut sydäntä pakottaa minua ulos. Äiti toivoi Sen Tädin auttavan, mutta kukaan ei voinut auttaa. Lopulta Se Tätikin antoi periksi. Tai niin ainakin luulen, koska hän ei tullut enää. Ja äiti itki, ja isä itki salaa yöllä. Hän luuli ettemme me äidin kanssa kuulisi, mutta minä kuulin. Niinä öinä minä olin maailman tuhmin lapsi, joka tuotti vanhemmilleen vain surua ja tuskaa ja minä päätin juosta pois, mutten pystynyt. Ulko-ovella oli ovea vahvempi este. Siinä minä seisoin ja itkin, eikä kukaan lohduttanut Nytytiä - tai minua - niinä öinä.

En tiedä miksi he eivät halunneet hyväksyä alkuun sitä, että minulla oli kaikki hyvin. Etten kaivannut muuta maailmaa kuin kotini ja Sinisten Saarien Maan, jossa leikin Rouva Raitahännän, Sikuri Sokurin ja mui-

den ystävieni kanssa. Olin silloin lapsi, mitä muuta olisin kaivannutkaan. Sinisten Saarien Maassa leikittiin hauskimmat leikit ja Maailman Suurimman Nallukan kainalossa ei koskaan tullut vilu. Tietysti minä kasvoin, enkä lopulta enää löytänyt Sinisten Saarien Maahan.

Tartuin siveltimeen ja maalasin Rouva Raitahännälle hienon hatun, jota koristi suuri silkkinen ruusu. Rouva Raitahäntä oli turhamainen maki, joka rakasti kaikkea hienoa, koristeellista ja pikkutarkkaa. Ruusu sai värinsä kerros kerrokselta. Olin maalannut työtä useita päiviä. Vihdoin ja viimein se oli valmistumassa. Paloin halusta näyttää työtä äidille, mutta tiesin miten minun oli meneteltävä. Äiti ei koskaan tullut, jos pyysin. Minun oli kätkevä työ muiden pöydällä olevien sekaan, niin että vain pieni paperinkulma saattoi paljastaa uuden kuvan. Olin varma, että äiti ihastuisi Rouva Raitahäntään.

Niin päivät kuluivat. Minä tein asioita, joita rakastin. Olin rakastanut pienestä työstä lähtien. Minä maalasin ja kirjoitin runoja, luin kirjoja, joita äiti kantoi kirjastosta ja vain olin. Joskus tunsin itseni rasiitteeksi vanhemmilleni. Vaan sitten tuli päivä, jolloin äiti itki, eikä suostunut kertomaan miksi. Päivä, jolloin saatoin painautua äitiä vasten ja hän lopetti itkunsa. Hän lopetti aina silloin ja minä tiesin, ettei hän osaisi olla ilman minua.

Katselin piirroksia ja huokaisin. Kuvissa esiintyi Sinisten Saarien Maa ja sen asukit. Päällimmäisenä oli kuva Miskasta. Ruskea nalle hymyili virnistäen. En edes muistanut koska olin sen piirtänyt, mutta kynänjälki oli pienen tytön jälkeä. Raskasta ja tummaa lyijykynää ja väritys samanlaista. Ei tietoaakaan tasaisuudesta. Pikkuhiljaa kuviin tuli taitoa ja tarkkuutta. Maailman Suurin Nallukka sai ylleen tarkan turkkipeitteen ja Polle Süpiniekka selkäänsä kimaltavat siivet. Piirsin ajatellessani pientä kukkaköynnöstä ruutupaperin nurkkaan.

Pujahdin lakanoiden väliin ja jäin tuijottamaan ovele. Minua ei unettanut yhtään ja se oli hyvä se. Saattaisin maata ja katsella äitiä puolenyötä. Ihan siitä riippuen kuinka kauan äiti viettäisi pöörustusten parissa. Vatsaani kipristeli. Suljin silmäni ja siinä samassa, avattuani ne, äiti seiso i ovenraossa ja katseli huonettani. Huone oli siisti. Siinä äidillä ei pitänyt olla mitään valittamista. Olin koko ajan pyrkinyt pitämään huoneen järjestyksessä. Muistan miten lapsena äiti pauhasi aina perjantaisin, joka oli äidin siivouspäivä. Silloin hän marssi pölyhuisku tanassa, rätki vyötäisillä ja imuria perässään riuhtoen huoneesta toiseen ja marmatti miten talossa ei ollut järjestystä. Äiti seiso i ovella hiukan liian pitkään. Ehdin jo pelästyä ettei hän tulisikaan sisälle. Vaan sitten hän käveli hyvin varovaisesti huoneen poikki, että ei herättäisi minua.

Äiti rojahi tuoliin, jossa olin istunut hetki sitten, painoi päänsä käsiinsä ja tuijotti ulos hämärään. Hetki sitten aurinko oli vielä leikitellyt syreenneissä, nyt se oli painunut mailleen siksi pieneksi hetkeksi, joka näin kesällä oli hämärän aikaa. Äiti huokaisi raskaasti. Hän katseli paperipinoa. Äidin otsalle ilmestyi ryppyjä hänen ojentaessa kättään kohti paperinkulmaa, joka pisti kasasta.

– Rouva Raitahäntä, kuiskasin, eikä äiti kuullut sitä.

– Mitä sinä täällä taas istut? isä ilmestyi ovensuuhun. Äiti oli ottanut Rouva Raitahännän esiin eikä vilkaissutkaan isään. – Tule jo nukkumaan. Turhaan sinä siellä niitä murehdit, isä jatkoi.

– En minä murehdi. En muistanut, että tällainenkin, äiti sanoi puolustellen ja näytti pöörrosta isälle.

– Ei niitä kaikkia muista. Henna piirsi paljon, isä tuhahti. – Tule nyt. Minä menen sänkyyn.

– Hennasta voi tulla ihan mitä vaan. Se on niin lahjakas, äiti sanoi ja hetken näin hänen kasvojensa hehkuvan sulaa ylpeyttä.

– Olisi voinut tulla, isä sanoi ja lähti. Äitikin meni hänen perässään. Minua itketti. Isän sanat kummittelivat huoneessa. *Olisi voinut tulla.* Niin,

minusta olisi voinut tulla mitä tahansa, jos olisin ollut niin kuin muut lapset ja leikkinyt hippaa puistossa. Minusta olisi voinut tulla mitä tahansa, jos en olisi sairastunut. Minusta olisi voinut tulla ihan mitä tahansa, jos en olisi rakastanut Polle Siipiniekkää niin kovin. Painoin kasvoni tyynyyn ja itkin. Kuvittelin tukehtuvani kuuman hengityksen aaltoihin. Nukahdin.

LUKU 2

- *Minä yritän voittaa heidät, Sikuri Sokuri sanoi ja tarttui miekkaan, jota Riitta Riikinkukko piti nokassaan.*
- *Me emme voi, Miska pudisteli päätään.*
- *Emme voi, Kusti-koira toisti ja kurkisteli Miskan takaa Sikuri Sokuria.*
- *Mitä me sitten voimme? Kuka voi? Sikuri Sokuri näytti lohduttomalta.*
- *Vain hän, joka on tulossa, Riitta Riikinkukko huokaisi.*
- *Mutta entä, jos hän ei tulekaan? Sikuri Sokuri keysyi.*

Minä hätkähdin hereille. Olin nähnyt taas unta Sinisten Saarien Maasta niin kuin joka ainoa yö aikaisemminkin. Aiemmin unet olivat olleet täynnä leikkiä ja hyvää mieltä. Joskus toivoin aamulla, että olisin saanut vain nukkua. Juosta Kusti-koiran ja Riitta Riikinkukon kanssa loputtomiin. Unet olivat kuitenkin muuttuneet. En enää nähnyt unissa itseäni. Vain ystäväni ja pikkuisen tytön. Heillä oli jokin hätänä.

Petasin sängyn ja asettelin ystäväni riviin. Mörkö näytti hömelöltä suuren nenänsä kanssa. Nenä oli litussa. Keittiössä isä oli hautautunut sanomalehden taakse, kahvi tuoksui vahvana ja äiti hääräsi asetellen juuri puurolautasia pöytään. Isä nosti katseensa lehdestä ja tuijotti tyhjää lautasta kiinnittämättä mitään huomiota minuun.

- Anna nyt jo olla, hän tiuskaisi äidille.
- Mutta minä, äiti lopetti lauseen kesken.
- Anna olla. Tän yhden kerran edes, isän kiukku liukeni aneluun.
- Mutta minä haluan.
- Sinä vaan katat pöytää ihan niin kuin mitään ei olisi tapahtunutkaan, isä sanoi ja painoi katseensa takaisin lehteen.
- Niin katankin, äiti totesi ja asetti lusikan puurolautasen vierelle.
- Hän ei tule takaisin, vaikka kuinka kattaisit, isän sanat saivat äidin pillahtamaan itkuun ja syöksymään makuuhuoneeseen.

– Isä, minä sanoin, mutta isä ei vastannut. – Isä, toistin. – Isä. Onko sinun pakko olla noin ilkeä äidille?

Isä vain luki lehteä.

Hän ei tule takaisin.

– Kuka ei tule takaisin? kysyin, mutta olin aivan yksin kysymykseni kanssa. Isä käänsi urheilusivut esiin. Hiivin äidin ja isän makuuhuoneen ovelle. Äiti makasi vuoteella ja itki niin, että koko vartalo kouristeli.

– Älä itke äiti, sanoin. – Älä itke, hiippailin äidin luo ja painauduin häntä vasten sängyllä. – Ei isä tarkoittanut mitään pahaa, kuiskasin hänen korvaansa. Äidin itku tuntui helpottavan, mutta hän nyyhki vielä pitkään. Kuuntelin seinäkellon tikitystä ja laskin sekunteja kuinka ne kuluivat.

– Henna, äiti kuiskasi ja tuijotti kuvaani yöpöydällä. Siinäkin kuvassa oli Pikku-Henna, jonka hymystä puuttui molemmat etuhampaat.

– Niin äiti.

– Sinä olet äidin rakas. Olet aina, äiti sanoi ja painoi silmänsä kiinni. Makasin pitkään aivan kiinni äidissä. Siinä oli lämpö .

Hän ei tule takaisin. Nuo sanat kummittelivat mielessäni. Äidin itku rauhoittui hiljalleen ja hän kääntyi selälleen tuijottaen kattoon.

– Äiti, kuka ei tule takaisin? kysyin hiljaa. Äiti ei vastannut ja minä tunsin olevani tyhjääkin tyhjempi.

– Henna, äiti sanoi.

– Mitä?

– Minulla on ikävä, kyynel karkasi äidin silmäkulmasta. Se oli viimeinen kyynel tällä kertaa.

– Ketä sinulla on ikävä? kysyin. Äiti nousi sanaakaan sanomatta ja asteli takaisin keittiöön.

Äiti asetteli astioita tiskikoneeseen. Lautaset kilisivät kovin kuin mikä tahansa saattaisi mennä juuri rikki. Isä nosti katseensa lehdestä. Näin hänessä halun auttaa äitiä, mutta isäkään ei osannut.

– Riitta tulee tänään käymään, isä sanoi lopulta ja ajatus sai minut hymyilemään. Riitta oli lempitätini. Oli aina ollut. Siksi hänen minulle antama riikinkukkopehmolelukin oli nimetty hänen mukaansa.

– Pertti, minä en nyt jaksaisi, äiti huokaisi.

– Mutta Riitta tulee silti. Sinun pitäisi varmaan käydä lääkärissä, isä sanoi ja hänen kulmakarvansa koskettivat toisiaan isän rypistäessä ottaensa.

– Lääkärit eivät tuo häntä takaisin, äiti huokaisi.

– Mutta sinun elämäsi he voisivat vaikka tuodakin.

– Hän on minun elämäni, äiti sanoi ja minä jätin heidät.

Sulkeuduin huoneeseeni ja istuin kirjoituspöytäni ääreen. Ehkä olin tartuttanut sairauteni äitiinkin. Jos niin olisi, lääkäri tuskin osaisi parantaa häntä. Eivät ne olleet osanneet minuakaan. Kaivoin runovihon laatikosta. Viimeisin kirjoitukseni oli taas kadonnut. Olin varma, että äiti haki ne nukkuessani pois. Pöydällä lojui äidin jättämä kirjastonkirja, jota olin ehtinyt lukea parin luvun verran. Se oli tarina miehestä, joka löysi peikon pihaltaan. Ikkunasta näkee taloyhtiön roskakatokselle. Mietin mahtaako sielläkin asustaa peikko. Ainakin joskus joku otus myllää ja möyrii laatikoissa niin, että roskia on hujan hajan pitkin pihaa ja isä on silloin aina hurjan vihainen. En uskalla sanoa heille peikoista. Eivät he koskaan uskoneet edes Maailman Suurimpaan Nallukkaan. Äiti ja isä eivät koskaan puhu peikoista ja minä luulen, että se johtuu siitä, etteivät he halua niitä olevan olemassakaan. Aikuisten maailma toimii niin. Jos asiasta ei puhuta, sitä ei ole. Kellahdin kirjan kanssa vuoteelleni ja kaappasin Riitta Riikinkukkon kainalooni. Tänään oli hänen vuoronsa kuunnella tarinaa.

Sukelsin kirjan maailmaan. Se nielaisi minut matkaansa, enkä miettinyt enää muita. Kuljin tuon tarinan miehen rinnalla hänen tutustuessa peikkoon. Sinisten Saarien Maassakin oli peikkoja, mutta ne eivät olleet pikkuisia, vaan suuria ja häijyjä. En onneksi ollut koskaan tavannut ainuttakaan, mutta Sikuri Sokuri kertoi niistä ajoittain iltanuotiolla. Kun olin pieni, isä luki aina iltaisin satuja. Parta pisteli pikkuisen hänen antaessa hyvän yön taikapusuja, jotka pitivät pahat unet poissa. Vaan yhtenä iltana päättyivät sadut ja pusut. Isä ei enää tullutkaan ja silloin minä matkasin Sinisten Saarien Maahan ja kuuntelin Sikuri Sokurin tarinoita. Ne olivat joskus niin jännittäviä, että makasin pitkään vuoteessani hereillä miettien maata, jossa kaikki oli mahdollista. Maata, jossa pienin ja aroinkin saattoi olla sankari. Se kuulosti aivan minun maaltani. Sinne minä tahdoin.

Havahduin ajatuksistani ovikellon rimpahtaessa. Riitta-täti oli saapunut. Hiippailin eteiseen häntä vastaan äidin jo avatessa ovea.

- No moi, moi, moi, Riitta moikkaili, potki kengät jalastaan ja ripusti takkinsa naulakkoon.
- Mukava nähdä teitä pitkästä aikaa.
- Mitäs sinulle kuuluu? äiti kysyi.
- Mitäs minulle, Riitta oli hengästynyt.

Siirryimme olohuoneeseen, jossa käytiin läpi sama esitys kuin aina.

- Äiti on puhunut teistä viime aikoina paljon. Toivoo, että tulisitte kylään, Riitta sanoi ja pöyhi sohvatyynyä takanaan.
- Kyllähän me, äiti sanoi ja tiesin hänen valehtelevan. Emme olleet käyneet mummon luona moniin vuosiin. Minä muistin mummolasta pullan tuoksun ja puukorin eteisessä. Mummolla oli harmaa permanentti ja neliskanttiset silmälasit, jotka saivat hänen silmänsä näyttämään aivan liian suurilta kapeissa kasvoissa. Siitä oli kuitenkin pitkä aika, kun viimeksi näin hänet. Mummo ei käynyt meillä enää, äiti ja isä

kävivät hänen luonaan joskus ilman minua. Sitäkään ei ollut tapahtunut hyvin pitkään aikaan.

Äiti keitti kahvia. Riitta yritti vaivihkaa kysellä isältä äidin voinnista. Isä oli vaitonainen ja keskittyi puhumaan syksyn etenemisestä. Minä pyysin Riittaa huoneeseeni katsomaan piirustuksiani, mutta hän ei tullut. Koko vierailulla hän ei sanonut minulle sanaakaan. Minua itketti, mutta yritin olla kuin mikään ei olisi tuntunut miltään. Vierailu oli lyhyt. Sellainen missä kaikesta saattoi huomata, että kylään tultiin jostain ihan muusta syystä kuin siksi, että haluttiin.

Viimeinen vartti istuttiin kaikessa hiljaisuudessa. Kukaan ei osannut sanoa mitään ja Riitta teki lähtöä.

– Mukava kun kävit. Sano Sarille terveisiä, isä sanoi Riitan pukiessa takkia.

– Niin sano terveisiä, äiti myönteli poissaolevasti.

– Sano, että tulee käymään joskus, sanoin hiljaa. Kukaan ei ollut käynyt tapaamassa minua vuosiin. Riitta kaiveli taskujaan ja näytti oivalta-
neen jotain.

– Ai niin. Meinasin ihan unohtaa, hän sanoi ja nosti pienen kameran näkyville. – Lupasin äidille tuoda kuvan teistä. Sopsisiko, että, Riitta kysyi ja painoi päänsä alas.

– Juu, toki, isä sanoi ja kietoi kätensä äidin ympärille. Minä painauduin äidin ja isän taakse ja kurkistin äidin hartian yli. Kamera räpsähti otta-
essaan kuvan ja Riitta tihrusi sitä silmät viiruilla.

– Kai tämä jotain ikänäköä. Tulikohan siitä minkäänlainen?

– Annas minä katson, isä pyysi ja otti kameran Riitalta. Kameran pik-
kuisessa näytössä isä ja äiti hymyilivät kameralle aivan kuin heillä ei koskaan mitään murheita olisi ollutkaan, mutta minä – minä en ollut
kuvassa.

Olen Henna ja olen näkymätön lapsi. Tai enhän minä oikeastaan enää mikään lapsi ole, melkein aikuinen jo. Tunnen vain itseni ihan lapseksi vielä. Eikä kai kukaan voi oikeasti näkymätön olla? Äiti ja isä vain käyttäytyvät kuin olisin. Tai niin minä luulin.

Eräänä päivänä Henna havahtuu ymmärtämään, etteivät äiti ja isä oikeasti näekään häntä. Hennalle paljastuu, että lapsuuden mielikuvitusmaailma - Sinisten Saarien Maa - onkin oikeasti olemassa ja hän on jäänyt sinne jumiin. Henna kuvittelee, että suurin haaste on löytää Sinisten Saarien Maahan, mutta kun tuo ongelma on ratkaistu - seikkailu onkin vasta alkamassa.

9 789515 680402